

Дубик Н. П.
вчителька трудового навчання та технологій
наукового ліцею № 3 Полтавської міської ради
Байрамова О.
здобувачка загальної середньої освіти
наукового ліцею № 3 Полтавської міської ради

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ТРАДИЦІЙНУ УКРАЇНСЬКУ ВИШИВКУ

Українська народна вишивка — це один із напрямків декоративно-прикладного мистецтва, що має глибокі історичні корені та культурне значення. Вишивка використовується в Україні як спосіб прикрашання одягу, домашнього текстилю, та як засіб виразу особистісних, соціальних і духовних ідей.

Історично українська вишивка має ряд особливостей, серед яких можна виділити унікальні техніки, такі як хрестик, гладь, набірний шов, та різноманітність кольорових схем, притаманних різним регіонам. Символічне значення орнаментів та мотивів, таких як дерево життя або соняшник, є ключем до розуміння українських народних вірувань та історії. До характеристик української народної вишивки науковці відносять наступні [2]:

1. Техніки вишивки: Українська вишивка охоплює різноманітні техніки, такі як хрестик, гладь, набірний шов, зерновий вивід та багато інших. Кожна техніка має свої особливості та застосування в залежності від регіону та призначення виробу.

2. Орнамент та символіка: Орнаменти в українській вишивці часто мають символічне значення. Зображення рослин, тварин, геометричних фігур і релігійних символів відображають вірування. Наприклад, дерево життя символізує здоров'я та благополуччя, а квіти — красу та молодість.

3. Кольорові схеми: Традиційно в українській вишивці домінують червоний і чорний кольори, хоча існують регіональні відмінності з більш широким спектром кольорів, включаючи синій, зелений, жовтий та інші.

4. Регіональні особливості: В Україні існують численні регіональні стилі вишивки, кожен з яких має свої особливості. Наприклад, Полтавська вишивка відома своєю делікатною гладдю, а Гуцульська — барвистими і складними барвистими узорами.

Сучасні митці та народні майстри продовжують розвивати українську народну вишивку, адаптуючи традиційні мотиви до сучасного одягу та інтер'єрів. Це не тільки зберігає стародавні традиції, але й вносить їх у повсякденне життя сучасної України.

Сучасний погляд на традиційну українську вишивку відкриває нові горизонти для розуміння і застосування цього давнього мистецтва в сучасному світі. Українська вишивка, яка колись використовувалась переважно для оздоблення народного одягу і домашнього текстилю, тепер знаходить своє місце в моді, дизайні інтер'єру та навіть у сучасному мистецтві. Це мистецтво, що передається з покоління в покоління, сьогодні відновлює своє значення, демонструючи неперервну культурну спадкоємність і водночас інноваційний потенціал.

Сучасне переосмислення традиційних вишиванок не лише зберігає старовинні техніки, але й адаптує їх до сучасних трендів і потреб. У моді, наприклад, дизайнери інтегрують вишивку у повсякденний та вечірній одяг, створюючи таким чином вироби, що поєднують в собі інновації та національну ідентичність. Це дозволяє молодим поколінням через моду виражати повагу до своєї культури. Вишивка стає елементом сучасного інтер'єру, додаючи естетичної глибини та унікальності в домашні простори.

Українська вишивка не просто красива — вона є носієм культурної ідентичності та спадщини, що передається з покоління в покоління. Вишивка також знаходить нове застосування у сучасному мистецтві, де художники використовують її як засіб для створення образотворчих творів або інсталяцій, що рефлексують соціальні та політичні питання. Використовуючи вишивку, артисти здатні передати глибокі особистісні та

колективні емоції, створюючи таким чином мистецтво, що резонує з широкою аудиторією.

Зрештою, сучасний погляд на українську вишивку відображає глобалізацію та відкритість світу до культурної інтеграції. Це мистецтво виходить за рамки України, залучаючи до своєї краси та символіки людей з різних куточків планети. Міжнародні виставки та колаборації з іноземними дизайнерами сприяють популяризації української вишивки, демонструючи її універсальність та сучасність.

Навчання української молоді традиційним технікам вишивки допомагає зберегти це мистецтво для майбутніх поколінь, водночас адаптуючи його до сучасних тенденцій [1]. Це створює міцний зв'язок між минулим і майбутнім, де старі традиції переосмислюються у контексті нових матеріалів та технологій.

Сучасна українська вишивка не лише зберігає історичну цінність та культурну ідентичність, але й стає мостом, що з'єднує різні культури. Вона демонструє, як традиційне мистецтво може бути важливим елементом сучасного культурного діалогу, здатним нести зміст і красу в повсякденне життя людей по всьому світу.

Список використаних джерел

1. Кудря О. Вишивка як засіб прилучення молоді до надбань національної культури. *Генеza полотняного літопису у творчості майстра народного мистецтва Олександри Великодної* : матеріали наук.-практ. конф. (Полтава, 23 квітня 2014 р.) / упоряд. і ред. В.П. Титаренко ; Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. С. 59–63. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/4920>
2. Полтавська школа етнодизайну : кол. монографія / кол. авторів: М. І. Степаненко, Є. А. Антонович, В. Г. Бутенко, В. П. Тименко, А. Ю. Цина та ін. ; за заг. ред. В. П. Титаренко. Полтава : Астроя, 2020. С.124-135. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16879>